

UMEÅ UNIVERSITET

ÄMNESLÄRAREXAMEN*DEGREE OF MASTER OF ARTS/SCIENCE IN UPPER
SECONDARY EDUCATION¹**DEGREE OF BACHELOR OF ARTS/SCIENCE IN UPPER
SECONDARY EDUCATION²***INRIKTNING: GYMNASIESKOLAN***SPECIALISATION: UPPER SECONDARY EDUCATION***1 Fastställande**

Denna examensbeskrivning är fastställd av rektor 2025-04-25 och ersätter tidigare examensbeskrivning, dnr FS 3.1.5-79-23.

2 Nivå

Avancerad nivå. Examen som avläggs via studier inom kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), vidareutbildning av lärare (VAL) eller utlandsutbildade lärares och akademikers vidareutbildning (ULV) kan avläggas på grundnivå.

3 Mål**3.1 Beskrivning av utbildning på berörd nivå**

Målen för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå återfinns i högskolelagen 1 kap. 8–9 §§.

3.2 Mål enligt nationell examensbeskrivning

De nationella målen för examen återfinns i högskoleförordningens bilaga 2.

¹ Den engelska examensbenämningen *Degree of Master of Science in Upper Secondary Education* används för ämneslärarexamen på avancerad nivå i de fall alla undervisningsämnena i examen tillhör tekniskt eller naturvetenskapligt ämnesområde. I annat fall används översättningen *Degree of Master of Arts in Upper Secondary Education* för ämneslärarexamen på avancerad nivå.

² Den engelska examensbenämningen *Degree of Bachelor of Science in Upper Secondary Education* används för ämneslärarexamen på grundnivå i de fall alla undervisningsämnena i examen tillhör tekniskt eller naturvetenskapligt ämnesområde. I annat fall används översättningen *Degree of Bachelor of Arts in Upper Secondary Education* för ämneslärarexamen på grundnivå.

UMEÅ UNIVERSITET

4 Krav för examen

4.1 Omfattning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 210–330 högskolepoäng (hp) beroende på utbildningsnivå, antal undervisningsämnen och om examen avläggs via studier inom ämneslärarprogrammet, kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), vidareutbildning av lärare (VAL) eller utlandsutbildade lärares och akademikers vidareutbildning (ULV).

För examen krävs utbildningsvetenskaplig kärna om 60 hp, verksamhetsförlagd utbildning om 30 hp samt ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i ett eller flera undervisningsämne(n)³ beroende på vald utbildningsväg.

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnen (avancerad nivå) – via ämneslärarprogrammet:

Examen avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 hp.

Ämneslärarexamen i ett undervisningsämne (grundnivå) – via andra utbildningsvägar:

Examen avläggs på grundnivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 210 hp. Möjliga utbildningsvägar är KPU, VAL eller ULV.

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnen (avancerad nivå) – via andra utbildningsvägar:

Examen avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar 300 eller, när så krävs, 330 hp. Möjliga utbildningsvägar är KPU, VAL eller ULV.

4.2 Självständigt arbete (examensarbete)

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnen, 300/330 hp (avancerad nivå) – via ämneslärarprogrammet:

För ämneslärarexamen efter genomgången ämneslärarprogram ska studenten inom ramen för de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) med ämnesdidaktisk inriktning om minst 30 hp på avancerad nivå, eller minst två sådana arbeten om vardera minst 15 hp, i ett eller två av de ämnen som studeras inom utbildningen. Om ett examensarbete 30 hp ersätts med två examensarbeten om vardera minst 15 hp måste minst ett examensarbete om 15 hp vara på avancerad nivå.

Ämneslärarexamen i ett undervisningsämne, 210 hp (grundnivå) – via andra utbildningsvägar:

För ämneslärarexamen efter genomgången KPU, VAL eller ULV ska studenten, inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, ha fullgjort ett

³ Motsvaras av ett av skolväsendets ämnen som det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan för.

UMEÅ UNIVERSITET

självständigt arbete (examensarbete) med ämnesdidaktisk inriktning om minst 15 hp.⁴

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnen, 300/330 hp (avancerad nivå) – via andra utbildningsvägar:

För ämneslärarexamen efter genomgången KPU, VAL eller ULV ska studenten, inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) med ämnesdidaktisk inriktning om minst 15 hp på avancerad nivå. Utöver detta krävs ytterligare ett självständigt arbete om minst 15 hp på grundnivå eller avancerad nivå inom ett av undervisningsämnena.⁴

4.3 Övriga krav

4.3.1 Ämneslärarexamen gymnasieskolan – via ämneslärarprogrammet

Ämneslärarexamen 300 hp (avancerad nivå) - två undervisningsämnen
Ämneslärarexamen 330 hp (avancerad nivå) - två undervisningsämnen

För examen som avläggs via ämneslärarprogrammet krävs följande⁵:

Utbildningsvetenskaplig kärna 60 hp:

• Ämneslärare som profession	6 hp
• Lärande och undervisning	7,5 hp
• Kunskap, vetenskap och forskningsmetodik	7,5 hp
• Etik, demokrati och den heterogena lärandemiljön	7,5 hp
• Utbildningsvetenskap, undervisning och lärande ⁶	8 hp
• Bedömning för och av lärande för åk 7-9 och gymnasium	11 hp
• Specialpedagogik - åk 7-9 och gymnasieskolan	5 hp
• Rättsliga och organisatoriska perspektiv på läraryrket ⁷	7,5 hp

Verksamhetsförlagd utbildning inom relevant verksamhet 30 hp:

• Att vara lärare	1,5 hp
• Ämneslärare i [ämne]: Verksamhetsförlagd utbildning 1 ⁸	6 hp
• Ämneslärare i [ämne]: Verksamhetsförlagd utbildning 2 ⁹	7,5 hp
• Ämneslärare med ingångsämne [ämne]: Verksamhetsförlagd utbildning 3 ⁹	15 hp

⁴ För examen som avläggs via studier inom VAL eller ULV kan examensarbetet med ämnesdidaktisk inriktning finnas inom undervisningsämnet, vilket bedöms i varje enskilt fall.

⁵ Som tillägg efter varje kursnamn kan parenteserna (UK), (UVK) eller (VFU) förekomma, exempelvis *Ämneslärare som profession (UK)*. Inom den verksamhetsförlagda utbildningen kan även exempelvis ämne eller verksamhetsområde anges som tillägg i kursnamnen.

⁶ Kan ersättas av kursen *Utbildningsvetenskap, undervisning och lärande - Ämneslärarprogrammet* 8 hp

⁷ Kan ersättas av kursen *Profession och vetenskap för ämneslärare* 7,5 hp eller kursen *Profession och vetenskap* 7,5 hp

⁸ Kan ersättas av kursen *Att undervisa* 6 hp

⁹ Kursen *Läraryrkets dimensioner* 22,5 hp kan ersätta kurserna *Ämneslärare i [ämne]: Verksamhetsförlagd utbildning 2* 7,5 hp och *Ämneslärare med ingångsämne [ämne]: Verksamhetsförlagd utbildning 3* 15 hp

UMEÅ UNIVERSITET

Ämnes- eller ämnesdidaktiska studier¹⁰:

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnen, 300/330 hp:

Examen ska omfatta en fördjupning om 120 hp i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 hp i ett annat relevant ämne eller ämnesområde. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 hp inom de ämnesområden som är relevanta för dessa undervisningsämnen. Examen omfattar 330 hp när två av undervisningsämnena svenska, samhällskunskap eller musik ingår i utbildningen. I övrigt gäller att examen omfattar 300 hp.

Övrig information:

Inom de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna krävs ett självständigt arbete (examensarbete) med ämnesdidaktisk inriktning om 30 hp, eller två arbeten om 15 hp vardera, på avancerad nivå. Om ett examensarbete 30 hp ersätts med två examensarbeten om vardera minst 15 hp måste minst ett examensarbete om 15 hp vara på avancerad nivå.

Vidare krävs för examen på avancerad nivå, förutom det självständiga arbetet, ytterligare kurser på avancerad nivå om minst 15 hp inom utbildningsvetenskaplig kärna, verksamhetsförlagd utbildning eller ämnes- eller ämnesdidaktiska studier.

4.3.2 Ämneslärarexamen gymnasieskolan – via andra utbildningsvägar¹¹

Ämneslärarexamen 210 hp (grundnivå) - ett undervisningsämne

Ämneslärarexamen 300 hp (avancerad nivå) - två undervisningsämnen

Ämneslärarexamen 330 hp (avancerad nivå) - två undervisningsämnen

För examen som avläggs via andra utbildningsvägar krävs följande¹²:

Utbildningsvetenskaplig kärna 60 hp:

• Skolans uppdrag	15 hp
• Undervisning och lärande	15 hp
• Bedömning för och av lärande	15 hp

samt ett självständigt arbete (examensarbete) 15 hp med ämnesdidaktisk inriktning. För examen på avancerad nivå krävs att det självständiga arbetet är på avancerad nivå.

Verksamhetsförlagd utbildning inom relevant verksamhet 30 hp:

• Verksamhetsförlagd utbildning 1	15 hp
• Verksamhetsförlagd utbildning 2	15 hp

¹⁰ Möjliga ämneskombinationer framgår av förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

¹¹ Med andra utbildningsvägar avses genomgången KPU, VAL eller ULV.

¹² Som tillägg efter varje kursnamn kan parenteserna (UK), (UVK) eller (VFU) förekomma, exempelvis *Skolans uppdrag (UK)*. För examen som avläggs via studier inom VAL eller ULV kan motsvarande kurser krävas som bedöms likvärdiga i varje enskilt fall.

UMEÅ UNIVERSITET

Ämnesstudier:

Ämneslärarexamen i ett undervisningsämne, 210 hp:

Examen ska omfatta en fördjupning om 120 hp i relevant ämne eller ämnesområde.

Ämneslärarexamen i två undervisningsämnena, 300/330 hp:

Examen ska omfatta en fördjupning om 120 hp i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 hp i ett annat relevant ämne eller ämnesområde. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 hp inom de ämnesområden som är relevanta för dessa undervisningsämnena. Examen omfattar 330 hp när två av undervisningsämnena svenska, samhällskunskap eller musik ingår i utbildningen. I övrigt gäller att examen omfattar 300 hp.

Övrig information:

För examen på avancerad nivå gäller även att utöver examensarbetet inom den utbildningsvetenskapliga kärnan krävs ytterligare ett examensarbete om minst 15 hp på grundnivå eller avancerad nivå inom ett av undervisningsämnena.

Vidare krävs för examen på avancerad nivå, förutom det självständiga arbetet, ytterligare kurser på avancerad nivå om minst 15 hp inom utbildningsvetenskaplig kärna, verksamhetsförlagd utbildning eller ämnesstudier.

5 Övergångsregler

Studenter som påbörjat sin utbildning för denna examen före 2024-07-01 har rätt att få examen enligt tidigare examensbeskrivning, dnr FS 3.1.5-79-23.